

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Tomáše Foltase a soudců Davida Hipšra a Faisala Husseiniho v právní věci žalobkyně: **Ing. H. N., CSc.**, zastoupena JUDr. Zbyňkem Petrem Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Kalinovo nábřeží 605, Havlíčkův Brod, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 30. 7. 2024, č. j. 13 Ad 27/2022-51,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Úřad práce České republiky žalobkyni rozhodnutím ze dne 22. 7. 2016, č. j. 14269/2016/AAG (dále též „prvostupňové rozhodnutí“), přiznal příspěvek na péči ve výši 800 Kč, a to na základě její žádosti ze dne 23. 12. 2015. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, na základě kterého jí žalovaný rozhodnutím ze dne 5. 5. 2017, sp. zn. SZ/MPSV-2016/181670-911, přiznal příspěvek ve výši 4 400 Kč měsíčně. Proti tomuto rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně žalobu k Městskému soudu v Praze, který jí vyhověl, rozhodnutí žalovaného zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Dne 7. 10. 2020 vydal žalovaný rozhodnutí (č. j. MPSV-2020/199788-911), kterým své předchozí rozhodnutí změnil tak, že výrokem I žalobkyni přiznal příspěvek na péči ve výši odpovídající 4 000 Kč měsíčně od prosince 2015, výrokem II jí od srpna 2016 přiznal příspěvek ve výši 4 400 Kč a výrokem III jí příspěvek na péči navýšil od července 2020 na 12 800 Kč. Žalobkyně poté opětovně podala žalobu k Městskému soudu v Praze, který rozsudkem ze dne 21. 3. 2022, č. j. 16 Ad 36/2020-31, rozhodnutí ve výroku I a II zrušil z důvodu nedostatečného posouzení zvládání základní životní potřeby žalobkyně a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2022, č. j. MPSV-2022/158832, žalovaný věc znovu posoudil v intencích zrušujícího rozsudku městského soudu a na základě doplňkového

lékařského posudku ze dne 14. 6. 2022 rozhodl výroky I, II a III ve shodném znění jako v předchozím rozhodnutí ve věci (tj. od prosince 2015 přiznal příspěvek na péči ve výši 4 000 Kč měsíčně, od srpna 2016 ve výši 4 400 Kč a od července 2020 příspěvek ve výši 12 800 Kč měsíčně).

II.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu (dále též „městský soud“), který ji usnesením ze dne 11. 10. 2023, č. j. 13 Ad 27/2022-22, odmítl, a to z důvodu neodstranění vad žaloby ve smyslu § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“). Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 15. 5. 2024, č. j. 7 Ads 293/2023-28, usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

[3] Dne 30. 7. 2024 vydal městský soud v záhlaví označený rozsudek, kterým žalobu zamítl. Dle městského soudu žalovaný správně vyšel z posudku Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále též „PK MPSV“). Ten je úplný, přesvědčivý a zohledňuje všechny podstatné skutečnosti případu. S ohledem na posudková zjištění žalovaný řádně posoudil zvládání jednotlivých základních životních potřeb a dospěl k závěru, že žalobkyně je závislá na péči jiné osoby ve stupni III až od července 2020. PK MPSV dostatečně zohlednila veškeré dostupné podklady a řádně odůvodnila, proč není možné žalobkyni považovat za osobu závislou ve stupni III již od prosince 2015, jak požadovala. Žalobkyně přitom nepředložila žádnou jinou lékařskou zprávu dřívějšího data, která by zjištění PK MPSV zpochybňovala. Městský soud dále uvedl, že se žalovaný a PK MPSV rovněž řádně vypořádali s důvody, pro které bylo předchozím rozsudkem městského soudu ze dne 21. 3. 2022, č. j. 16 Ad 36/2020-31, zrušeno předchozí rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/199788-911. Rozsudek městského soudu (stejně jako všechna dále citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu) je dostupný na www.nssoud.cz a soud na něj na tomto místě pro stručnost odkazuje.

II.

[4] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů obsahově podřaditelných pod § 103 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka po rekapitulaci dosavadního průběhu řízení souhrnně nesouhlasila se závěry správních orgánů a krajského soudu. Namítala, že řízení u žalovaného o stupni její závislosti na každodenní péči jiné osoby nebylo důkladné, ba naopak bylo neúplné, nepřesvědčivé a nesprávné. Jelikož se dle stěžovatelky žalovaný řádně a úplně nevypořádal s jí uváděnými nezvládanými životními potřebami již v roce 2015, tak nyní mylně uvádí, že životní potřebu stravování nezvládá stěžovatelka až od července roku 2020. Stěžovatelka je dále názoru, že předchozí rozhodnutí soudu žalovaný nerespektoval a neprovedl soudem navrhaná řešení. Dle stěžovatelky tak chybně vynesl rozhodnutí, které je identické jako to předchozí, jenž bylo soudem zrušeno. Stěžovatelka proto navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení.

III.

pokračování

[5] Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný uvedl, že s ohledem na předchozí zrušující rozsudek soudu si vyžádal doplňující posudek. V něm byly podrobně zkoumány všechny sporné otázky, vč. základní životní potřeby stravování. I lékařské zprávy z let 2015 až 2019, uvedené v posudku, nesvědčí o postižení horních končetin, které by bylo důvodem pro nezvládání základní životní potřeby stravování. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

IV.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[7] Jelikož se jedná o opakovanou kasační stížnost, vážil zdejší soud nejprve její přípustnost z hlediska § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. Podle tohoto ustanovení *je kasační stížnost nepřipustná proti rozhodnutí, jímž soud rozhodl znovu poté, kdy jeho původní rozhodnutí bylo zrušeno Nejvyšším správním soudem; to neplatí, je-li jako důvod kasační stížnosti namítáno, že se soud neřídil závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu. Ze zákazu opakované kasační stížnosti judikatura Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu dovodila nad rámec doslovného znění § 104 odst. 3 písm. a) s. ř. s. i další výjimky. Kasační stížnost je nutno považovat za přípustnou mj. tehdy, pokud Nejvyšší správní soud vytkl v původním rozsudku prvoinstančnímu soudu procesní vady. Odmítnutí kasační stížnosti za tohoto procesního stavu by znamenalo odmítnutí věcného přezkumu a odporovalo by účelu a smyslu správního soudnictví (v podrobnostech viz usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 3. 2011, č. j. 1 As 79/2009-165). Kasační stížnost proti druhému či dalšímu rozhodnutí krajského soudu proto nemůže být nepřipustná, pokud se předchozí rozsudek Nejvyššího správního soudu nemohl vyjádřit k meritu věci (srov. nález Ústavního soudu ze dne 8. 6. 2005, sp. zn. IV. ÚS 136/05). V intencích výše uvedeného a důvodů, pro které bylo zrušen předcházející rozsudek krajského soudu, nelze námítky uplatněné v kasační stížnosti považovat za nepřipustné.*

[8] Nejvyšší správní soud následně zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy před krajským soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního zákonem č. 77/2021 Sb.). Z důvodové zprávy k této novele je zřejmé, že jejím účelem je urychlení soudního přezkumu rozhodnutí a dalších aktů správních orgánů, a to ve fázi před Nejvyšším správním soudem. Věcné přezkoumání pravomocného rozhodnutí krajského (městského) soudu Nejvyšším správním soudem má probíhat pouze v případech, kdy je to důležité nejen pro samu posuzovanou věc, ale i pro plnění základní role Nejvyššího správního soudu jako vrcholného soudního orgánu ve věcech správního soudnictví, kterou je sjednocování judikatury správních soudů.

[9] Nejvyšší správní soud shledal, že se uvedená právní úprava na nyní projednávanou věc užije; městský soud rozhodl po nabytí účinnosti uvedené novely s. ř. s. (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, ze dne 5. 8. 2021,

č. j. 10 Azs 196/2021-30, ze dne 14. 7. 2021, č. j. 10 Azs 184/2021-36, ze dne 15. 7. 2021, č. j. 9 Azs 110/2021-30, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 24. 9. 2021, č. j. 10 Azs 225/2021-34). Nejvyšší správní soud dále konstatuje, že v dané věci rozhodoval samosoudce (§ 31 odst. 2 s. ř. s.).

[10] Návazně se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatelky. Podstatný přesah zájmů stěžovatele Nejvyšší správní soud vymezil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Ačkoli se v tomto usnesení vyjádřil ve vztahu k předcházející právní úpravě nepřijatelnosti, která pamatovala pouze na posuzování ve vztahu k mezinárodní ochraně, závěry plynoucí z této judikatury jsou přiměřeně uplatnitelné také v nyní projednávané věci (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 6. 2021, č. j. 1 As 124/2021-28, ze dne 23. 7. 2021, č. j. 4 As 156/2021-50, ze dne 13. 8. 2021, č. j. 10 As 222/2021-39, ze dne 27. 8. 2021, č. j. 9 As 144/2021-31, ze dne 1. 9. 2021, č. j. 1 As 148/2021-44 atp.). Z uvedené judikatury vyplývá, že o přijatelnou kasační stížnost se může jednat v následujících případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec nebo plně v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou v judikatuře řešeny rozdílně; (3) bude třeba učinit judikaturní odklon; (4) v napadeném rozhodnutí krajského soudu bylo shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně právního postavení stěžovatele.

[11] V daném případě nevyvstala žádná právní otázka, která by dosud nebyla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena, popř. byla řešena rozdílně. Rovněž tak Nejvyšší správní soud neshledal důvod, pro který by bylo nutno učinit judikaturní odklon. Městský soud se nedopustil ani zásadního pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. Městský soud posoudil věc v souladu s konstantní judikaturou správních soudů, od níž neshledal Nejvyšší správní soud důvod se odchýlit.

[12] V nyní projednávané věci stěžovatelka nesouhlasila se závěrem správních orgánů a krajského soudu, dle kterých byla shledána závislou na každodenní péči jiné osoby ve III. stupni až od roku 2020.

[13] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že rozhodnutí o přiznání příspěvku na péči podle zákona o sociálních službách je vázáno na posouzení zdravotního stavu žadatele, k jehož posouzení jsou příslušné posudkové orgány. K problematice posuzování zdravotního stavu při rozhodování o příspěvku na péči se Nejvyšší správní soud již dříve opakovaně vyjádřil. Posudkové řízení před posudkovou komisí je specifickou formou správní činnosti, která spočívá v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Posuzovaný zdravotní stav musí být popsán dostatečně jasně a přesně, aby nevystávaly žádné další pochybnosti (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2024, č. j. 10 Ads 215/2023-29, a ze dne 20. 4. 2022, č. j. 6 Ads 33/2021-28). Případné chybějící či nepřesně formulované náležitosti posudku, které způsobují jeho nepřesvědčivost či neúplnost, totiž správní orgán nemůže nahradit vlastní úvahou, neboť pro ni nemá potřebnou odbornou erudici (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 2. 2024, č. j. 10 Ads 215/2023-29, ze dne 5. 3. 2015, č. j. 6 Ads 299/2014-25,

pokračování

a ze dne 30. 9. 2015, č. j. 3 Ads 129/2014-24). Správní soud si proto nemůže sám učinit úsudek o této otázce (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 6 Ads 61/2013-34, ze dne 24. 1. 2021, č. j. 2 Ads 9/2020-22 atd.). Povinností posudkové komise je vypořádat se se všemi rozhodnými skutečnostmi, přihlídnout k potížím udávaným účastníkem řízení, výsledkům sociálního šetření a lékařským zprávám (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2023, č. j. 6 Ads 252/2022-35). Pro úplnost, jednoznačnost a přesvědčivost rozsudku je tedy nutné, aby se vypořádal se všemi relevantními podklady dle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách a přezkoumatelnou úvahou z nich vyvodil závěry pro posouzení zdravotního stavu osoby (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Ads 156/2014-28). V případě naplnění uvedených požadavků posudek zpravidla představuje rozhodující důkaz pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Ads 23/2018-37, ze dne 30. 1. 2019, č. j. 6 Ads 34/2018-17, ze dne 20. 4. 2022, č. j. 6 Ads 33/2021-28 atd.). Úkolem správních soudů je vyhodnotit, zda je posudkový závěr posudkové komise náležitě, přesvědčivě a srozumitelně odůvodněn (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2013, č. j. 3 Ads 24/2013-34, ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37, ze dne 26. 3. 2015, č. j. 4 Ads 263/2014-60, ze dne 15. 4. 2015, č. j. 6 Ads 217/2014-23, ze dne 28. 4. 2017, č. j. 5 Ads 80/2016-22, nebo ze dne 12. 4. 2018, č. j. 5 Ads 254/2017-27).

[14] Optikou výše uvedené judikatury nahlížel na danou věc městský soud a správně dovodil, že posudek je úplný, jednoznačný, přesvědčivý a vnitřně nerozporný. Zdravotní stav stěžovatelky byl posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace a s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím. Při posuzování zdravotního stavu vycházela PK MPSV z kompletní spisové dokumentace, ze závěrů sociálního šetření ze dne 7. 1. 2016 a ze dne 10. 10. 2019, dále ze spisové dokumentace odvolacího orgánu, přeshetření odborným (přísedícím) lékařem oboru chirurgie ze dne 10. 4. 2017 a (přísedícím) lékařem oboru ortopedie ze dne 4. 8. 2020. S ohledem na požadavek stěžovatelky při jednání dne 4. 8. 2020 určila PK MPSV jako přísedícího i odborného lékaře neurologa. Za účelem maximální objektivizace zdravotního stavu vyžádala PK MPSV rovněž kompletní zdravotní dokumentaci vedenou praktikující ošetřující lékařkou. Na základě předložené zdravotní dokumentace posudková komise dospěla k závěru, že stěžovatelku lze považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III až ode dne 28. 7. 2020, a nikoliv již od prosince 2015, jak namítá stěžovatelka. I podle názoru kasačního soudu se přitom posudková komise zabývala všemi relevantními okolnostmi a ty posoudila a odůvodnila logickým a vnitřně bezrozporným způsobem.

[15] K námitkám stěžovatelky týkajícím se chybného posouzení stupně závislosti na každodenní péči jiné osoby Nejvyšší správní soud konstatuje, že PK MPSV postupovala v mezích vyhlášky č. 505/2006 Sb., resp. navazující judikatury (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 4. 2022, č. j. 6 Ads 33/2021-28). V souladu s § 2a vyhlášky detailně posoudila zvládnutí jednotlivých životních potřeb skrze dílčí aktivity vymezené pro jednotlivé potřeby v příloze č. 1 vyhlášky (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2014, č. j. 4 Ads 68/2014-37). Podrobně se vyjádřila i ke stěžovatelkou rozporované základní životní potřebě stravování. PK MPSV řádně

odůvodnila, proč lze základní životní potřebu stravování považovat u stěžovatelky za nezvládnutou až od 28. 7. 2020. V tomto ohledu uvedla, že až vyšetření ortopeda ze dne 28. 7. 2020 prokazatelně objektivizuje nález takové poruchy funkce rukou, který má vliv na zvládání základní životní potřeby stravování. Z lékařských zpráv staršího data nevyplývá, že by došlo k funkční ztrátě obou horních končetin či úchopové schopnosti obou rukou. Z lékařské zprávy ze dne 8. 9. 2015 vyplývá, že byla zachována schopnost úchopu, totéž potvrzují i propouštěcí zprávy z května 2018. Rovněž ze záznamů praktického ošetřujícího lékaře nevyplývalo zásadní omezení horních končetin. Praktický lékař dne 29. 1. 2016 popsal omezení hybnosti levého ramene, v roce 2017 konstatoval pohyb o francouzských holích a rovněž na vozíku. Podle záznamu praktického lékaře z roku 2019 byla stěžovatelka schopna sama složit vozík, převézt jej výtahem a naložit jej do auta. PK MPSV akcentovala i obsah pozdější zprávy MUDr. D., dle které byla stěžovatelka uznána schopnou řízení osobního automobilu bez omezení. Z lékařské dokumentace tedy nebylo lze dovodit žádné zásadní funkční postižení horních končetin, které by omezovalo schopnost stravování před datem 28. 7. 2020. Ostatně ani sama stěžovatelka nedoložila žádnou lékařskou zprávu z dřívější doby, ze které by bylo lze učinit jiný závěr. Taková nebyla ani součástí zdravotnické dokumentace, ze které vycházela PK MPSV. Uvedené závěry v kontextu stěžovatelkou tvrzených skutečností pak návazně posoudil jak žalovaný (srov. zejména str. 7 a násl. rozhodnutí žalovaného), tak i městský soud (mj. srov. str. 7-8 napadeného rozsudku).

[16] Nejvyšší správní soud souhlasí i s tím, že se žalovaný řádně vypořádal s důvody, pro které bylo rozsudkem městského soudu ze dne 21. 3. 2022, č. j. 16 Ads 36/2020-31, zrušeno předchozí rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 10. 2020, č. j. MPSV-2020/199788-911. Žalovaný si vyžádal dodatečný posudek PK MPSV, který se podrobně zabýval i spornou základní životní potřebou stravování (viz výše). V rozhodnutí pak žalovaný důkladně zhodnotil zvládání základní životní potřeby stravování tak, jak mu uložil městský soud v předcházejícím zrušujícím rozsudku. Dostal i dalším požadavkům kladeným na soudní rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného posuzované v nynější věci proto nelze považovat za vadné, jako tomu bylo u městským soudem dříve posuzovaného rozhodnutí. Není současně pravdou, že by se městský soud nabýval stěžovatelkou přdestřenými žalobními body tak, jak mu to zdejší soud uložil ve zrušujícím rozsudku ze dne 7. 11. 2024, č. j. 7 Ads 293/2023-28.

[17] Výše uvedeným soud nijak nebagatelizuje zdravotní obtíže stěžovatelky a důsledky z toho plynoucí. I těmi se však zabývala posudková komise a i při jejich zohlednění shledala, že stěžovatelka nezvládá osm základních životních potřeb až ode dne 28. 7. 2020. Skutečnost, že stěžovatelka subjektivně vnímá své zdravotní postižení již dříve jako závažnější (tj. ve III. stupni závislosti na péči jiné osoby), bez dalšího nezakládá nezákonnost postupu správních orgánů (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2023, č. j. 7 Ads 231/2022-19). Jak již soud uvedl výše, stěžovatelka stran tvrzených dalších zdravotních obtíží nepředložila správnímu orgánu, posudkovým orgánům ani městskému soudu žádnou lékařskou zprávu či posudek, které by měly potenciál vyvrátit závěry posudkové komise. Žádný takový není založen ani ve spisu. Požadavek na objektivní doložení stěžovatelkou uváděných zdravotních problémů přitom nelze považovat za přepjatý formalismus (obdobně srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 5. 2013, č. j. 6 Ads 11/2013-20).

pokračování

[18] I další závěry městského soudu a žalovaného mají oporu v právní úpravě a judikatuře. Z uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl dle § 104a odst. 1 s. ř. s. pro nepřijatelnost.

[19] O nákladech řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (viz rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ve věcech sp. zn. 8 As 287/2020, sp. zn. 6 Ads 139/2021, sp. zn. 9 As 83/2021). Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá tudíž právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný měl sice ve věci úspěch, avšak právo na náhradu nákladů mu podle § 60 odst. 2 s. ř. s. nenáleží.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. února 2025

Tomáš Foltas
předseda senátu